کاربەدەستانی سنووری تورکیا تۆمەتبارکراون بە پێشێلکردنی مافەکانی مرۆڤ دژ بە سورییەکان

کاربەدەستانی سنووری تورکیا تۆمەتبارکراون بە پێشێلکردنی مافەکانی مرۆڤ، لەوانە بەکارهێنانی هێزی زیاد لە پێویست و ئەشکەنجەدان و کوشتنی نایاسایی دژی ئەو پەنابەران و کۆچبەرانەی کە هەوڵدەدەن بچنە ناو تورکیاوە، ڕێکخراوەکە داوای لە حکومەتی تورکیا کردووە لێکۆڵینەوە لەو ڕووداوەکان بکات و بەرپرسان بەرپرسیار بکات.

ڕێکخراوی چاودێری مافەکانی مرۆڤی سوریا (SOHR) زانیاری بەدەست هێناوە، کە ڕێکخراوەکە بە چاودێریکردنی ناکۆکییەکانی سوریا ، کە 277 ڕووداوی جیاوازی پێشێلکارییەکانی بەرپرسانی سنووری تورکیا بە درێژایی سنووری سوریا لە نێوان ئۆکتۆبەری 2015 و مانگی چواری 2023 تۆمارکردووە. بەگوێرەی زانیارییەکان بەلایەنی کەمەوە 234 کەس گیانیان لەدەستداوە و 231 کەسیش برینداربوون، کە زۆربەیان لە کاتێکدا بوون کە قوربانییەکان هەوڵیانداوە سنوورەکە بپەڕێننەوە، هەروەها منداڵان لە 26 ڕووداودا بەشداربوون، کە بەلایەنی کەمەوە 20 کوژراو و 15 بریندار بوون.

ڕێکخراوی مافەکانی مرۆڤی جیهانی ڕایگەیاند ئەو ڕاستییەی کە تورکیا زیاتر لە 3.5 ملیۆن پەنابەری

سوریای وەرگرتووە، ئەوە لە بەرپرسیارێتی خۆی بە ڕێزگرتن لە مافەکانی ئەو پەنابەرانە ئازاد ناکات کە داوای پاراستن لە سنوورەکانی دەکەن.

ڕێکخراوەکە پێشتر بەڵگەنامەی ئەو حاڵەتانەی بڵاوکردەوە کە دەسەڵاتدارانی تورکیا ناچاری پەنابەرانی سوریا دەکەن فۆرمی گەڕانەوەی خۆبەخشانە واژۆ بکەن و بیاننێرنەوە.

لە مانگی سێی ئەم ساڵ، بەرپرسانی سنووری تورکیا ڕێگریان لە گروپێکی هەشت سوری کرد کە هەوڵیان دەدا بچنە ناو تورکیاوە و ئەشکەنجەیان دا و کوڕێک و پیاوێکی گەنجیان کوشت.
کاربەدەستان گروپەکەیان ناردەوە بۆ سوریا لە ماوەی پێنج کاتژمێر دوای ڕووداوەکە لەگەڵ یەکێک لە لاشەکان، و ڕزگاربووەکان ڕایانگەیاند کە لێدراون وە ئەشکەنجە دراون بە چەک و چەقۆ.

ئەم ڕووداوانە بەشێکن لە زنجیرەیەک ڕووداوی هاوشێوە لە مانگی پێنجی 2016 ەوە، کە بوونەتە هۆی کوژرانی شەش هاوڵاتی مەدەنی و برینداربوونی شەش کەسی دیکە.
لانیکەم چوار ڕووداو لە نیسانی 2021 ەوە ڕوویانداوە کە تیایدا منداڵانی سوری کوژراون کە هەوڵیان داوە سنوورەکە بپەڕێنەوە.

ڕێکخراوی مافەکانی مرۆڤ داوای لە تورکیا کرد لێکۆڵینەوەیەکی سەربەخۆ و بێلایەنانە دەستپێبکات سەبارەت بەو پێشێلکاریانەی گوایە ئەنجامیان داوە و پابەند بێت بە یاسا نێودەوڵەتییەکانەوە، لەوانە قەدەغەکردنی تەواوی ئەشکەنجە و ڕێزگرتن لە مافی ژیان و یەکسانی جەستەیی.